

Majhna stanovanja: med ambicijo in možnostjo

SLOVENIJALES

**Vaš dom je v
vaših rokah.**

Privoščite mu le najboljše.
Mi vam pri tem pomagamo
s svetovanjem, kakovostnimi
izdelki in strokovno montažo.

- stavbno pohištvo
- talne obloge • strešne kritine • ureditev okolice
- pohištveni materiali
- pohištvo po meri • orodje

Ljubljana Vižmarje • Plemljeva 86
Ljubljana Črnuče • Brnčičeva 45
Šenčur pri Kranju • TC Cubis, Posl. cona A2
Ribnica • Obrtna cona Ugar 40
Celje • Medlog 18
Hoče • Miklavška cesta 55
Murska Sobota • Markišavska 9

www.slovenijales-trgovina.si

Šest ključnih vprašanj

Besedilo: Karina Cunder Reščič

Fotografije: Henry Wilson, Grant Govier, James Mitchell in
Fabio Lombri vsi Photoshot/Redcover

Ljudje, ki nimajo izkušenj z majhnimi stanovanji, so pogosto v skušnjavi, da bi s kopičenjem pohištva poskusili nadomestiti pomanjkanje ideje, kako postaviti zasnovo celotnega prostora, da bo dobro izkoriščen in funkcionalen, pravi arhitektka Marjetka Lužovec Hrvatini iz biroja Detalj in celota.

V nadaljevanju je nekaj osnovnih idej, ki izvirajo iz njenih izkušenj, nanašajo pa se na osnovne sklope vprašanj, na katera naletimo pri opremljanju majhnih stanovanj. Kako pa so ta vprašanja rešena na drugačne načine in v praksi, si lahko ogledate na naslednjih straneh, kjer predstavljamo tri različna stanovanja in tri pristope.

Delitev in združevanje

'Enotnega recepta, ki bi rešil vprašanje delitve in združevanja v majhnih stanovanjih ni,' pojasni sogovornica. 'Najprej je treba temeljito premisliti ostoječe stanje, torej dano arhitekturo. Seveda bi si vsi želeli, da bi bili prostori bolj povezani, kajti življenje današnjega človeka to zahteva, saj težimo k temu, da bi bili čim več skupaj, tako prostorsko kot v smislu družjenja. Kar se tega tiče, se majhni prostori ne razlikujejo: mislim, da je potrebno povezati in združiti vsaj bivalni in kuhinjski del, kasneje pa lahko z oblikovnimi elementi, pohištvom in osvetlitvijo dosežemo, a bo vseeno vidno, kateri del stanovanje je kuhinja, kaj jedilnica in kaj tako imenovana dnevna soba.'

Dobra rešitev so premične pregrade, saj ponujajo možnosti za različne faze dneva in življenja. V enem od stanovanj smo na primer uporabili lesene žaluzije, ki so spuščene delovale kot topla lesena stena, ko pa so bile dvignjene so bile skoraj neopazne, prostor pa združen,' pripoveduje.

V višjih stanovanjih in mansardah lahko delitev simbolično dosežemo tudi tako, da del stanovanja dvignemo, pa tudi če dre le za nekaj deset centimetrov ali pa za galerijo pod slemenom masarde, na primer. Prostor tako ostane enovit, vsebinsko pa vseeno dobi ločnice, ki pa ga ne bodo optično pomajševale in utesnjevale stanovalcev.

Spanje

'V majhnih stanovanjih je spalni del vedno najbolj problematičen. Če je na voljo 30 kvadratnih metrov in v ta prostor umestiš udobno spalnico, ti zmanjka za vse ostalo. Največkrat zato ravno spalni del, zadrego pa se rešuje z raztegljivimi kavči, posteljo, ki jo je mogoče pospraviti,... Če je na voljo dovolj kvadrature, da je mogoče posteljo delno ločiti s pregrado, je to po mojem mnenju tudi elegantno rešitev,' pravi sogovornica.

Pri prej omenjenih stanovanjih z vačjo višino stropa, je spalni del pogosto ločen tako, da je dvignjen na galerijo, ali pa postavljen na nekakšen 'podatek', ki je hkrati lahko tudi večnamenska shranjevalna površina.

Shranjevanje

'Priporočam takšen izbor shranjevalnih površin, ki ne bodo videti kot klasične omare. Vsaj ne vse. Poleg omar so to lahko tudi odprte poličke, mogoče tudi take, ki se jim pozna oblikovalski pristop. Stranski produkt življenja v majhnih stanovanjih je namreč tudi to, da te kot uporabnika prisili-

jo, da razmisliš, kaj je vredno na tako polico postavljati, kaj je sploh vredno imeti. S tem nekako tudi zožuje izbor dodatne opreme za stanovanje: vodi k nakupu lepših, bolj kasičnih predmetov trajne vrednosti. Prenova stanovanja in nove, drugačne shranjevalne površine so tudi imenitna priložnost, sa se pomeče stran tisto, kar v resnici ne potrebujemo' pravi Lužovčeva. 'Včasih je treba razmisliti, koliko reči skladiščimo iz navade, sentimentalnosti ali zgolj zato, ker smo nanje pozabili. Vendar pa nam vse to krade prostor, ki je v majhnih stanovanjih hudo dragocen. O dodatkov pustimo le tisto, kar je dragocen spomin ali lepo,' pravi arhitektka.

Pri omarah kot klasičnem kosu priporočamo vgradne, take, ki izkoriščajo vsak centimeter prostora, hkrati pa ne delujejo kot kos, ampak bolj kot čista stena, tako da prostora za zasitijo.'

Svetloba in osvetlitev

'Posebej poudarjem, da je treba upoštevati vse vloge svetlobe: funkcionalno, ambientalno in dekorativno. Najbolj idealno je, če imamo veliko naravne svetlobe, na kar pa pogosto ni mogoče vplivati. Zato je premišljena umetna osvetlitev zelo pomembna,' pravi sogovornica.

Arhitektka se zavzema za otoke osvetlitve. To pomeni, da mora imeti vsak del stanovanja, pa četudi je vse tako rekoč v eni sobi, svoj vir svetlobe, ki ga hkrati na vizua-

len in tudi simboličen način ločuje in določa. Nekatera stanovanja so tako majhna, da bi v smislu standardov osvetlitve zadostovala že ena sama luč. Vendar pa to še poudarja občutek majhnosti in utesnjenosti. 'Razmislimo raje o ambientalni osvetlitvi: v bivalnem delu recimo stoječa luč, ali pa bralna, četudi majhna, ustvari občutek, da je to kotiček zase. Luč nad jedilno mizo osmišlja jedilnico. Posebej je pomembna osvetlitev v kuhinji, ki mora omogočati delo na različnih za to namenjenih površinah. Namesto ene stropne luči priporočam uporabo več majhnih, ki jih lahko usmerjamo v različne smeri. Tako dobimo več ravnih, več občutka dramatičnosti, igre svetlobe in sence.'

Zanimivo je to da je pravzaprav načrt osvetlitve majhnih stanovanj, morda celo enega samega prostora, skoraj v vsem podobnem načrtu, kot bi ga izdelali za veliko hišo. Osvetlitev je pomembna zaradi navidezne parcelacije, za samo kakovost bivanja v takšnem stanovanju. Svetloba namreč ni samo tehnična, fiziološka potreba, ampak dovoli, da se v prostor umestimo tudi čustveno. Svetloba je dodana vrednost stanovanja, ker ljudje pogosto pozabljajo.

Kaj pa je za majhna stanovanja primernejša izbira: generična, brezimna svetila ali oblikovalski kosi? 'En kos, ki naredi zgodbo, korak naprej, je vsekakor dobrodošel, vendar pa v praksi naletimo na težavo, saj si jih vsi ne morejo privoščiti. V tem primeru bi vseeno priporočila skrbn pregled ponudbe, saj je mogoče dobiti svetila, ki so zelo sorodni znanim oblikovalskim izdelkom, vendar pa je cena dostopnejša. Tako vendarle dobimo vtis 'nečesa več', odgovarja.

Pohištvo in izstopajoči kosi

Ljudje se pri majhnih stanovanjih pogosto bojijo vključiti kose, ki bi na kakršen koli način izstopali. Pogosto naletimo na stanovanja, v katerih je vsak košček zapolnjen s po meri izdelanimi mizarskimi izdelki, ki pa hkrati včasih pustijo tudi vtis zapolnjene uniformiranosti. Sama tega ne priporočam, saj tudi pohištvo želimo doseči občutek raznolikosti. Eno so omare, drugo pa je kos pohištva,' pravi matjetka Lužovec Hrvat. Poenostavljeno: naj nekje stoji kos, ki ni iz iste zgobe kot večina druge opreme. To bo dokazovalo tudi akiven odnos do oblikovanja prostora kot takega, vtis, da je sestavljen

prav za nas, po naši meri in ustvarja zgodbo, ki je prilagojena našemu življenju.

Barve in teksture

'Sama za majhna stanovanja - pravzaprav pa tudi za velika - ne priporočam divjih in živih barv, razen ko gre za en detajl, en sam kontrast. Mislim, da se je pametneje držati nekako bolj umirjenih konceptov, pa čeprav morda trendi narekujejo drugače. Tako bo stanovanje, ki smo ga načrtovali danes, aktualno še čez eset, petnejst let. Osebnost mi blizu naravne barve, če je možnost, jih kombiniramo tudi z materiali, kot so beton, les, kovina, steklo, vendar pa pri majhnih stanovanjih najpogosteje to odpade,' pripoveduje arhitektka.

'Ko govorimo o majhnih stanovanjih se mi zdi pomembno poudariti to, da se ni treba bati temnejših barv. Ne potrebujemo velikih površin, že samo en temen delček bo ustvaril dramatičnost, ki jo v majhnih stanovanjih pogosto primanjkuje. Seveda pa je za večje površine, kot so stene ali vgradne omare najvarneje ostati pri svetlih barvah, najbolje kar klasični beli. Kontrast pa bo naredil globino, ki jo lahko še poudarimo z osvetlitvijo.'